

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૬૮૦૮ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપેલેશન નં. ૭૩૯૮ ઓફ ૨૦૨૩

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૧૬૦ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૦૦૪ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૦૦૧ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૦૨૮ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૪૬૩ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૪૬૪ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૪૬૦ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૪૫૫ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૪૫૩ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૨૨નું ૨૦૪૬૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૧૦૩૩ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૨૨નો ૨૧૦૫૮

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૭૧૬ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૯૬૩ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૭૩૬ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૮૨૫ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૧૦૧૭ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૮૭૩ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૨૨નો ૨૧૦૭૬

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૧૦૧૫ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૮૮૫ ઓફ ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૦૮૪૭ ઓફ ૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

=====

અહેવાલ આપવા માટે મંજૂરી	હા.	ના.
	હા.	

નરસિંહભાઈ મોહનભાઈ પટેલ અને અન્યો

વિરુદ્ધ

સન ફાર્માસ્યુટિકલ્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ

ઉપસ્થિતિ:

સુશ્રી સંગીતા પાહવા ફોર ઠક્કર એન્ડ પાહવા એડવોકેટ્સ (૧૩૫૭)

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે સુશ્રી મેઘા જાની (૧૦૨૮)

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

તારીખ:૨૬/૦૮/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. આ અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાઓ સમાન હોવાથી, તેનો નિર્ણય એક સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા કરવામાં આવી રહ્યો છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૧૬૮૦૮ ઓફ ૨૦૨૨ ની હકીકતો ચુકાદાના હેતુ માટે લેવામાં આવી છે.

૨. આ અરજી વિદ્વાન શ્રમ અદાલત, વડોદરા દ્વારા સંદર્ભ (એલ. સી. બી.) ૧૨૬ ઓફ ૨૦૦૩ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના આદેશને પડકારતી દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલ સંદર્ભને આ આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો કે અરજદાર નોકરીદાતા-કર્મચારી વચ્ચેનો સંબંધ તેમજ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨૫ બી હેઠળની જરૂરિયાત (હવેપછી તેને "આઈ. ડી. અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો .

૩. તે અરજદારનો કેસ છે કે તે પ્રતિવાદી-સંસ્થામાં સહાયક તરીકે કાર્યરત હતો અને તેને રૂ. ૨૧.૬૫-એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે અરજદારનું નામ બાદમાં ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ ના રોજ એમ/એસ. ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટ નામના

ઠેકેદાર હેઠળ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું હતું અને ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ પર પ્રતિવાદી અને ઉપરોક્ત ઠેકેદાર વચ્ચેના કરારના નિષ્કર્ષ પર, તેની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. સમાપ્તિની તારીખ તરીકે ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ નો દાવો કરતા, અરજદારે અગાઉ આ અદાલત સમક્ષ ૧૯૯૬ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૮૮ પસંદ કરી હતી, જેનો નિકાલ ૦૨.૧૨.૨૦૦૦ પર કરવામાં આવ્યો હતો.ત્યારબાદ, પરિણામી લાભો સાથે પુનઃસ્થાપનની માંગ કરતા, અરજદારે વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ વર્તમાન સંદર્ભ દાખલ કર્યો.જોકે, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે, રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, તેના ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ તારીખના ચુકાદા દ્વારા સંદર્ભને ફગાવી દીધો, જે આ અરજીમાં પડકારનો વિષય છે.

૪. અરજદાર માટે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી સંગીતા પાહવા અને પ્રતિવાદીઓ માટે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મેઘા જાનીને સાંભળ્યા.

૫. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા રજૂ કરે છે કે વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે એવું માનીને ભૂલ કરી છે કે અરજદાર અરજદાર દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાને નકારીને નોકરીદાતા-કર્મચારી સંબંધ સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ચુકાદા દરમિયાન, અરજદારે ખાસ કરીને જુબાની આપી હતી કે ત્યારબાદ તેને ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ પર મેસર્સ ગૌરવ

લેબર કન્સલ્ટન્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હતો.એકવાર પ્રતિવાદીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે અરજદારને કંપની દ્વારા ક્યારેય નોકરી આપવામાં આવી ન હતી, ત્યારે તે સાબિત કરવા માટે પ્રતિવાદી પર ભાર મૂકવામાં આવશે કે અરજદાર તેનો કર્મચારી ન હતો અને હકીકતમાં, તે ઉપરોક્ત ઠેકેદાર હેઠળ રોકાયેલો હતો.અરજદારે વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે તે પ્રતિવાદી દ્વારા બે વર્ષના સમયગાળા માટે કાર્યરત હતો.આવા સંજોગોમાં, સાબિતીનો બોજ નોકરીદાતા પર હતો કે તે નક્કર સામગ્રીનું નેતૃત્વ કરીને ઉપરોક્ત પુરાવાને રદિયો આપે.જો કે, ઉપરોક્ત બોજો ઉઠાવ્યા વિના, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે અરજદાર સામેના સંદર્ભનો ભૂલથી નિર્ણય લીધો છે.

૫.૧.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા આગળ રજૂ કરે છે કે કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ ની જોગવાઈઓ હેઠળ, મુખ્ય નોકરીદાતા માટે ઉપરોક્ત અધિનિયમ હેઠળ સક્ષમ અધિકારી પાસે નોંધણી મેળવવી ફરજિયાત છે. તેવી જ રીતે, આ કાયદા હેઠળ લાઇસન્સ મેળવવું એ ઠેકેદારની જવાબદારી છે. તેથી, તેની દલીલને સાબિત કરવા માટે કે અરજદાર મેસર્સ ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટ દ્વારા રોકાયેલા હતા, નોંધણી પ્રમાણપત્ર તેમજ ઠેકેદારનું લાઇસન્સ રજૂ કરવાનો ભાર સંપૂર્ણપણે પ્રતિવાદી-કંપની પર છે.આવા દસ્તાવેજ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, પ્રતિવાદીની અરજી કે અરજદારને ઠેકેદાર દ્વારા રોકવામાં આવ્યો હતો તે ટકી શકાતી નથી.

પ.૨.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા રજૂ કરે છે કે વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે, કારણે બનાવટી અથવા બનાવટી જાહેર કરતા કોઈ તારણ અથવા ગુણોત્તર વિના, તેમ છતાં આ મુદ્દાનો નિર્ણય લેવા માટે આગળ વધ્યું છે, જે સંદર્ભના અવકાશની બહાર છે.તેણી રજૂ કરે છે કે મુખ્ય નોકરીદાતા તરીકે પ્રતિવાદી-કંપનીનું નોંધણી પ્રમાણપત્ર અને ઠેકેદારનું લાઇસન્સ ક્રમમાં હતું કે નહીં તે પહેલાં નક્કી કરવું તે વિદ્વાન શ્રમ અદાલતની ફરજ હતી.વગર

આવી ક્વાયત હાથ ધરતા, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે ભૂલથી ચુકાદો આપ્યો છે કે વર્તમાન અરજદાર પ્રતિવાદી-કંપનીનો કર્મચારી ન હતો.

પ.૩.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા આગળ રજૂ કરે છે કે વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે પણ વિલંબના આધારે સંદર્ભને બરતરફ કરવામાં ભૂલ કરી છે, તેની પ્રશંસા કર્યા વિના કે સેવાની સમાપ્તિ પછી તરત જ, અરજદારે રિટ અરજી દાખલ કરીને આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો હતો, અને ઉપરોક્ત રિટ અરજીના નિકાલ પછી જ, અરજદારે વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ સંદર્ભ કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી.

પ.૪.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા આગળ રજૂ કરે છે કે વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે પણ સમાપ્તિની તારીખે અસંગતતા હોવાનું માનીને ભૂલ કરી છે, એ હકીકતની પ્રશંસા કર્યા વિના કે કાર્યવાહીની શરૂઆત થઈ ત્યારથી, અરજદારનો સુસંગત

કેસ એ રહ્યો છે કે તે પ્રતિવાદી-કંપની સાથે ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ સુધી કામ કરી રહ્યો હતો અને ત્યારબાદ તેને ઠેકેદારને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હતો, અને ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ પર ઉપરોક્ત કરાર બંધ કર્યા પછી, તેની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવાએ તે જ રજૂ કરતી વખતે, ભારતીય ખેડૂત ખાતર સહકારી સમિતિના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.લિમિટેડ વિ.ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ । અદલાહબાદ અને અન્યોએ (૨૦૦૨) ૩ એસ. સી. સી. ૫૪૪ માં અહેવાલ આપ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે પુરાવાને તેના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રશંસા કર્યા વિના, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે સંદર્ભને ભૂલથી ફગાવી દીધો છે, અને તેથી, વિવાદિત એવોર્ડને રદ કરવો જરૂરી છે અને અરજદારો દ્વારા દાખલ કરેલી અરજીઓને મંજૂરી આપીને રદ કરવો જરૂરી છે.

૬. તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની રજૂ કરે છે કે પ્રતિવાદી અને મેસર્સ ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટ વચ્ચે પ્રતિવાદી-કંપનીના એકમમાં સામગ્રીના લોડિંગ, અનલોડિંગ અને હિલચાલનું કામ હાથ ધરવા માટે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો.આ કામની દેખરેખ અને નિયંત્રણ ઠેકેદાર દ્વારા કરવામાં આવતું હતું, વેતન ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવતું હતું અને કામદારોની હાજરી પણ ઠેકેદાર દ્વારા ચિહ્નિત કરવામાં આવતી હતી.અરજદાર તે પ્રતિવાદી-કંપનીનો કર્મચારી હતો તે સાબિત કરવાની

જવાબદારીને દૂર કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી જાની, કૃષ્ણ ભાગ્ય જલ નિગમ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખીને.મોહમ્મદ રફીએ (૨૦૦૯) ૧૧ એસ. સી. સી. ૫૨૨ માં અહેવાલ આપ્યો હતો કે પ્રતિવાદી-કંપની સાથે એમ્પ્લોયર-કર્મચારી સંબંધના અસ્તિત્વ અંગેના પુરાવાના ભારણની ગેરહાજરીમાં, વિદ્વાન શ્રમ અદાલત દ્વારા સ દર્ભને બરતરફ કરવામાં કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી.

૬.૧.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી જાની આગળ રજૂ કરે છે કે અરજદારે પ્રતિવાદીને દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવા માટે કોઈ અરજી દાખલ કરી નથી જેથી તેની જવાબદારી નિવારી શકાય.તેણી રજૂ કરે છે કે અરજદારે રોજગારની અરજીના સમર્થનમાં ફક્ત તેના સ્વ-સેવા આપતા સોગંદનામા પર આધાર રાખ્યો છે અને કોઈ પણ સમર્થનકારી દસ્તાવેજી પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, વિદ્વાન શ્રમ અદાલત દ્વારા સ દર્ભને બરતરફ કરવામાં કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી જાની આગળ રજૂ કરે છે કે વિદ્વાન પીઠાસીન અધિકારી સમક્ષ સંદર્ભ દાખલ કરવામાં કુલ અને અસ્પષ્ટ વિલંબ થાય છે.તેણી આગળ રજૂ કરે છે કે અરજદાર પણ સમાપ્તિની ચોક્કસ તારીખ સ્પષ્ટ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે અને તેથી, આ આધાર પર પણ, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે સંદર્ભને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢ્યો છે.

૬.૨.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી જાની રજૂ કરે છે કે પુરાવાને વિગતવાર ધ્યાનમાં લીધા પછી, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે નક્કર અને સચોટ કારણો આપીને સંદર્ભને ફગાવી દીધો છે અને તેથી, વિવાદિત ચુકાદામાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી અને હાલની અરજી બરતરફ થવાને પાત્ર છે.

૭. સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને વિદ્વાન શ્રમ અદાલત દ્વારા સોંપવામાં આવેલા કારણોનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, એવું બહાર આવ્યું છે કે આ વિવાદ વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ આ આધાર પર ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે અરજદારો લગભગ બે વર્ષથી કામ કરી રહ્યા હતા.સંદર્ભ વર્ષ ૨૦૦૩માં દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે અરજદારો રૂ. ૨૧.૬૫-એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે તેમની સંમતિ મેળવ્યા વિના, તેમના નામ એમ/એસ ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટ નામના ઠેકેદાર હેઠળ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા, જેની અસર ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ થી થઈ હતી.પ્રતિવાદી અને કથિત ઠેકેદાર વચ્ચેનો કરાર ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ પર સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો અને પરિણામે, અરજદારોની સેવાઓ બંધ કરવામાં આવી હતી.ઠેકેદાર હેઠળની સેવા એક વર્ષથી ઓછી હોવાથી, અરજદારોને કોઈ લાભ આપવામાં આવ્યો ન હતો.

૭.૧.વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કંપનીમાંથી સમાપ્તિ ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ પરથી દર્શાવવામાં આવી હોવા છતાં, અરજદારોએ ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ સુધી ઠેકેદાર હેઠળ કામ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું અને કરારની સમાપ્તિ પર, તેમની સેવાઓ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી.દાવાના નિવેદનમાં એમ પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ૧૯૯૬ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૮૮ આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેનો નિકાલ ૦૨.૧૨.૨૦૦૦ પર કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ, સમાપ્તિની તારીખ એટલે કે ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ થી પુનઃસ્થાપનનો દાવો કરતો સંદર્ભ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.આ સંદર્ભ લગભગ ૧૦૦ અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૭.૨.પ્રતિવાદી વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ હાજર થયો હતો અને દલીલ કરી હતી કે વર્ષ ૧૯૯૦માં થયેલી સમાપ્તિને માત્ર વર્ષ ૨૦૦૩માં એટલે કે ૧૩ વર્ષના વિલંબ પછી પડકારવાની માંગ કરવામાં આવી હતી અને તેથી વિલંબ દ્વારા સંદર્ભ પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો.એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અરજદાર વધુ પડતા કામના ભારણને કારણે ૧૯૮૯ અને ૧૯૯૦ ની વચ્ચે માત્ર કામચલાઉ કામ માટે રોકાયેલા હતા, અને સગાઈ ટૂંકા ગાળા માટે હતી.ત્યારબાદ, અરજદારે ઠેકેદાર હેઠળ કામ કર્યું હતું અને પ્રોવિડન્ટ ફંડ અને ઇ. એસ. આઈ. યોગદાન સહિત તમામ વેતન ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવતું હતું.વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે મેસર્સ ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટ

સાથેનો કરાર ૦૮.૧૦.૧૯૯૧ થી બંધ કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ, અરજદારે પ્રતિવાદી સાથે કોઈ કામ કર્યું ન હતું. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે કંપની ૨૦૦૬ થી બંધ છે અને ત્યારબાદ કોઈ ઉત્પાદન કાર્ય હાથ ધરવામાં આવ્યું નથી. આથી, નોકરીદાતા-કર્મચારી સંબંધની ગેરહાજરીમાં, અરજદારની તરફેણમાં કોઈ રાહત આપી શકાતી ન હતી.

૭.૩.અરજદાર, નરેશભાઈ મોહનભાઈ પટેલ, જેમની નીચે એક્ઝિબિટ ૨૦ હેઠળ તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેમની ઉલટતપાસ દરમિયાન એવું બહાર આવ્યું હતું કે અરજદારે ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ અને ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ વચ્ચે પ્રતિવાદી-કંપની સાથે કામ કર્યું હતું તે સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. સાક્ષીએ એ પણ સ્વીકાર્યું કે તેની પાસે એવું બતાવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી કે તે ૦૮.૧૦.૧૯૯૧ અને ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ વચ્ચેના ઠેકેદારનો કર્મચારી હતો. તેમણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે કંપનીનું મુખ્ય કાર્ય દવાઓનું ઉત્પાદન કરવાનું હતું, જેમાં જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા કર્મચારીઓની જરૂર હતી, જ્યારે અરજદારે માત્ર ધોરણ ૧૦ સુધી અભ્યાસ કર્યો હતો અને તેમની પાસે જરૂરી લાયકાત નહોતી.

૭.૪.તેવી જ રીતે, અરજદારની ઉલટતપાસમાં નીચે એક્ઝિબિટ ૧૭ ની તપાસ કરવામાં આવી હતી, તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે

સમાપ્તિની વાસ્તવિક તારીખ ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ હતી.પરિશિષ્ટ (પરિશિષ્ટ) માં ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ તરીકે ઉલ્લેખિત તારીખના સંદર્ભમાં, અરજદારે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે ઉપરોક્ત તારીખ ખોટી હતી, કારણ કે તે તારીખે તેમને મેસર્સ ગૌરવ લેબર કન્સલ્ટન્ટને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા.તેમણે ખાસ કરીને સ્વીકાર્યું હતું કે તેમની સમાપ્તિની સાચી તારીખ ૦૧.૧૧.૧૯૯૦ નહીં પણ ૩૧.૧૦.૧૯૯૧ હતી.તેમણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે તેમની પાસે એવું દર્શાવવા માટે કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા નથી કે તેમણે ૧૯૯૦ અને ૧૯૯૧ની વચ્ચે કંપની સાથે કામ કર્યું હતું.તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે ૧૯૮૮ અને ૧૯૯૧ વચ્ચે તેમણે કેટલા દિવસો કામ કર્યું હતું તે દર્શાવવા માટે તેમની પાસે કોઈ દસ્તાવેજી રેકૉર્ડ નથી.

૮. આ તબક્કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે શરૂઆતમાં વર્ષ ૨૦૧૦ માં અરજદારની તરફેણમાં સંદર્ભનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો, જેની સામે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.આ અરજી ૨૮.૦૩.૨૦૧૪ પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી, આ આદેશને ૨૦૧૪ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૭૦૫૩થી ૨૦૧૪ની ૭૦૭૬ સુધીની રિટ અરજીઓ દાખલ કરીને આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો.ઉપરોક્ત અરજીઓને આ અદાલત દ્વારા ૦૧.૦૮.૨૦૧૪ પર મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને તે મુજબ, સંદર્ભને તેની મૂળ ફાઇલમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો.ત્યારબાદ, પ્રતિવાદીએ પોતાની તપાસ કરી ન હતી, પરંતુ પ્રદર્શન ૨૭, ફેક્ટરી ઇન્સ્પેક્ટર ખાતે

દીપકુમાર વસાવા નામના એક સાક્ષીની તપાસ કરી હતી.તે તેના પુરાવા પરથી પણ બહાર આવે છે કે ફેક્ટરી બંધ કરવામાં આવી છે અને ૧૮.૦૯.૨૦૦૬ ની અસરથી યોગ્ય અધિકારી દ્વારા તેનું લાઇસન્સ રદ કરવામાં આવ્યું છે.વિલંબને સમજાવવા માટે, અરજદારે દલીલ કરી હતી કે ૧૯૯૧ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૮૮૯૬ની રિટ અરજી આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેનો નિકાલ ૨૨.૧૧.૨૦૦૦ પર સંબંધિત કામદારોને તેમની બરતરફીની ફરિયાદ ઉઠાવતા સક્ષમ અધિકારી સમક્ષ નવેસરથી રજૂઆત કરવાના નિર્દેશો સાથે કરવામાં આવ્યો હતો.ત્યારબાદ, વર્ષ ૨૦૦૩માં, વર્તમાન સંદર્ભ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.જો કે, અરજદારના મૌખિક પુરાવા સિવાય, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨૫ બી ની આવશ્યકતાઓનું પાલન સાબિત કરવા તેમજ માલિક અને નોકરનો સંબંધ સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યા ન હતા.

૯. આ તબક્કે, (૨૦૦૯) ૧૧ એસ. સી. સી. ૫૨૨ માં નોંધાયેલા કૃષ્ણ ભાગ્ય જલ નિગમ લિમિટેડ વિરુદ્ધ મોહમ્મદ રફીના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ લેવો જરૂરી છે.

૯.૧.સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું છે કે ૨૪૦ દિવસની સતત સેવાની પૂર્ણતા સ્થાપિત કરવાનો બોજ કામદાર પર છે, અને જ્યાં સુધી આ બોજો દૂર ન થાય ત્યાં સુધી, નોકરીદાતાને પુરાવા રજૂ કરવા માટે દબાણ કરી શકાતું નથી.

૧૦. આ અદાલતે રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર વિરુદ્ધ એસ. ટી. હદીમાની, એ. આઈ. આર. (૨૦૦૨) એસ. સી. ૧૧૪૭ કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જો એવો દાવો કરવામાં આવે કે કામદારે કામ કર્યું છે, અને તે નોકરીદાતા દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવે છે, તો પછી તેણે તેની સમાપ્તિ પહેલાના વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું હતું તે સ્થાપિત કરવા માટે નક્કર પુરાવા રજૂ કરવાનો બોજ કામદાર પર છે.

૧૧. વર્તમાન કેસમાં, કામદારના સ્વ-સેવારત નિવેદન સિવાય, તેના પર રહેલા બોજને દૂર કરવા માટે કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યા નથી.તે એક સ્વીકૃત સ્થિતિ છે કે પ્રતિવાદી પાસેથી દસ્તાવેજો રજૂ કરવા માટે કોઈ અરજી દાખલ કરવામાં આવી નથી.આવા પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે તે "કોઈ પુરાવા ન" નો કેસ હોવાનું કહીને સંદર્ભને ફગાવી દેવાનું વાજબી ઠેરવ્યું હતું.

૧૧.૧.વધુમાં, સમાપ્તિની તારીખના સંદર્ભમાં અસંગતતા છે, કારણ કે દાવાના નિવેદનમાં, અરજદારે વર્ષ ૧૯૯૦ થી પુનઃસ્થાપનની રાહત માંગી છે; જો કે,

તેમની ઉલટતપાસ દરમિયાન, અરજદારે સ્વીકાર્યું હતું કે સમાપ્તિની તારીખ વર્ષ ૧૯૯૦ માં નહીં પરંતુ વર્ષ ૧૯૯૧ માં હતી.

૧૨. આ અદાલતે મોહન લાલ વિરુદ્ધ મેસર્સ ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડના મેનેજમેન્ટના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જે (૧૯૮૧) ૩ એસ. સી. સી. રૂપ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૨૫ બીની પેટા-કલમ ૨ (એ) માં ઘડવામાં આવેલી કલ્પનાને લાગુ કરવા માટે પહેલા સંબંધિત તારીખ, એટલે કે સેવાની સમાપ્તિની તારીખ નક્કી કરવી જરૂરી છે, જેને છટાણી તરીકે ફરિયાદ કરવામાં આવે છે.તે તારીખ નક્કી થયા પછી, સમાપ્તિની તારીખ પહેલાના ૧૨ મહિનાના સમયગાળા સુધી પાછળ ખસેડો અને પછી ખાતરી કરો કે ૧૨ મહિનાના સમયગાળાની અંદર, કર્મચારીએ ૨૪૦ દિવસના સમયગાળા માટે સેવા આપી છે કે નહીં.જો આ ત્રણ હકીકતો કામદારની તરફેણમાં હકારાત્મક રીતે જવાબ આપવામાં આવે, તો જ એવું માનવું પડશે કે કામદાર એક વર્ષના સમયગાળા માટે સતત સમયગાળામાં છે અને તે કલમ ૨૫ એફમાં ઘડવામાં આવેલી પાત્રતા લાયકાતને સંતોષશે.

૧૩. આ અદાલતના માનવામાં આવેલા અભિપ્રાયમાં, તે જરૂરી છે કે સમાપ્તિની તારીખ સ્પષ્ટ રીતે સ્થાપિત કરવામાં આવે, કારણ કે આઈ. ડી. અધિનિયમની

કલમ ૨૫એફ લાગુ પડવી તે તારીખથી એક વર્ષની સતત સેવાની ગણતરી પર આધારિત હશે.કલમ ૨૫ F, એક ફરજિયાત જોગવાઈ હોવાથી, કામદારને એક મહિનાની પૂર્વ નોટિસના રૂપમાં સલામતી પૂરી પાડે છે, જે અધિનિયમ હેઠળ સૂચવ્યા મુજબ છટણી વળતર ઉપરાંત છટણી અથવા તેના બદલામાં વેતનની ચુકવણીના કારણો સૂચવે છે.

૧૩.૧.આઈ. ડી. અધિનિયમની કલમ ૨૫બી એવી જોગવાઈ કરે છે કે જો કોઈ કર્મચારીએ અગાઉના બાર મહિના દરમિયાન ઓછામાં ઓછા ૨૪૦ દિવસ સુધી કામ કર્યું હોય તો તે એક વર્ષના સમયગાળા માટે સતત સેવામાં હોવાનું માનવામાં આવશે અને આવી જરૂરિયાત પૂર્ણ કર્યા પછી, કલમ ૨૫એફ હેઠળ લાભ લાગુ થશે.

૧૪. અરજદાર આ અદાલતના માનવામાં આવેલા અભિપ્રાયમાં સમાપ્તિની તારીખ સ્પષ્ટ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હોવાથી, સમાપ્તિની તારીખની ગેરહાજરીમાં અગાઉના વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસની ગણતરી ગેરહાજર રહેશે.

૧૫. જો કોઈ મેસર્સ ઇન્ડિયન ફાર્મર્સ ફર્ટિલાઇઝર કો-ઓપરેટિવ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા લેવામાં આવેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરે તો એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં કામદારોનો દાવો હતો કે તેઓ

અપીલકર્તા-નિયોક્તા દ્વારા નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, અને અપીલકર્તાનું વલણ એ હતું કે કામદારો અપીલકર્તાના કર્મચારીઓ ન હતા પરંતુ ઠેકેદાર દ્વારા રોકાયેલા હતા, આવા સંજોગોમાં, તેમની નોકરીની પ્રકૃતિ, પછી ભલે તે સીધી અપીલકર્તા હેઠળ હોય અથવા ઠેકેદાર દ્વારા હોય, તેનો ચુકાદો આપવો જરૂરી હતો.તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે આવા કર્મચારીઓને સંદર્ભના અવકાશની સંપૂર્ણપણે બહાર ન કહી શકાય.

૧૬. જો કે, વર્તમાન કેસમાં, ઉપરોક્ત નિર્ણય અરજદારની મદદ માટે નહીં આવે, કારણ કે અરજદાર માલિક-સેવક સંબંધના અસ્તિત્વ તેમજ સતત સેવાની હકીકત સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે.અહીં ઉપરની ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, ઉપરોક્ત નિર્ણય સ્પષ્ટ રીતે અલગ પાડી શકાય તેવો છે અને વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં.

૧૭. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા અન્ય નિર્ણય ડિરેક્ટર, ફિશરીઝ ટર્મિનલ ડિવિઝન વિ. ભીકુભાઈ મેઘાજીભાઈ ચાવડાના કેસમાં છે, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૦) ૧ એસસીસી ૪૭ માં આપવામાં આવ્યો છે.ઉપરોક્ત કેસમાં, અદાલત સમક્ષ મુદ્દો એ હતો કે ૧૯૮૬-૧૯૮૭ સમયગાળા માટે મસ્ટર રોલ સંપૂર્ણપણે રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તે રજૂ કરવા માટે વિદ્વાન શ્રમ અદાલત દ્વારા ચોક્કસ નિર્દેશો જારી કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં, સંબંધિત દસ્તાવેજોને

અટકાવી દેવામાં આવ્યા હતા.તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે સતત સેવાની રચના કરવા માટે કર્મચારીએ જરૂરી સમયગાળામાં ૨૪૦ દિવસની સેવા પૂર્ણ કરી નથી તે સ્થાપિત કરવા માટે એમ્પ્લોયર પર સાબિતીનો બોજ બદલાય છે.

૧૮. હાથમાં રહેલા કેસમાં, સ્વીકાર્ય છે કે, એક પણ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી, ન તો દસ્તાવેજો રજૂ કરવા માટે કોઈ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.તેથી, આ ચુકાદો પણ અરજદારને કોઈ સહાય પ્રદાન કરશે નહીં.

૧૯. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવાએ જી. એમ. માં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે.

ઓ.એન.જી.સી., સિલચર વિ. ઓ.એન.જી.સી. કરાર કામદાર સંઘે (૨૦૦૮) ૧૨ એસસીસી ૨૭૫માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ટ્રિબ્યુનલે વિવાદની ચોક્કસ પ્રકૃતિ નક્કી કરવા માટે પક્ષકારોની દલીલોની તપાસ કરવી જોઈએ, કારણ કે મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં સંદર્ભનો આદેશ ગુપ્ત રીતે કરવામાં આવે છે, જેના કારણે ચોક્કસ મુદ્દાઓ કે જેના પર પક્ષો અલગ પડે છે તેને બહાર કાઢવાનું મુશ્કેલ બને છે.વર્તમાન કેસમાં, જો દલીલો ધ્યાનમાં લેવામાં આવે તો પણ, તે નોંધવામાં આવે છે કે દાવાના નિવેદનમાં સમાપ્તિની તારીખનો ઉલ્લેખ વર્ષ ૧૯૯૦ તરીકે કરવામાં આવ્યો છે; જો કે, જુબાનીમાં તેમજ

ઉલટતપાસમાં, અરજદારે પોતે સ્વીકાર્યું હતું કે દાવામાં આપેલું નિવેદન ખોટું હતું અને હકીકતમાં સમાપ્તિ વર્ષ ૧૯૯૧માં થઈ હતી.

૧૯.૧.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી પાહવા દ્વારા અન્ય એક નિર્ણય અજૈબ સિંહ વિરુદ્ધ સરહિંદ કોપના કેસમાં લેવામાં આવ્યો છે.માર્કેટિંગ-કમ-પ્રોસેસિંગ સર્વિસ સોસાયટી લિમિટેડ અને એ. એન. આર. એ (૧૯૯૯) ૬ એસ. સી. સી. ૮૨ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે વિલંબના કિસ્સામાં પણ, પાછળના વેતનના સંપૂર્ણ અથવા અમુક ભાગને ઘટાડીને રાહતને યોગ્ય રીતે ઢાળવામાં આવી શકે છે.

૨૦. તાત્કાલિક કેસમાં, જ્યારે અરજદાર પોતે પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હોય, ત્યારે તેને ઢાળવાનો પ્રશ્ન માંગ્યા મુજબ પ્રાર્થના કરવાથી રાહત મળતી નથી.

૨૧. કેસની એકંદર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતા, આ અદાલતનો મત છે કે વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સંદર્ભને બરતરફ કરવામાં ન્યાયી હતી.પરિણામે, અરજીઓ, ગુણદોષ વિનાની હોવાથી, રદ થવાને પાત્ર છે.

૨૨. પરિણામે, આ અરજીઓ રદ કરવામાં આવે છે.નિયમ નાબૂદ કરવામાં આવે છે.

(એમ. કે. ઠક્કર, ન્યાયમૂર્તિ.)

એમ એમ મિરઝા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.